

## Uji Kompetensi 1

### Serat Tripama Pupuh Dhandhanggula

#### I. Wangsulana pitakonan ing ngisor iki kanthi cara milih wangsulan kang bener (a,b,c,d utawa e)!

1. Yogyanira kang para prajurit

Lamun bisa samya anuladha

Kadya nguni caritane

Andelira sang Prabu

Sasrabau ing Maespati

Aran Patih Suwanda

Lelabuhanipun

Kang ginelung tri prakara

Guna kaya purune kang den antepi

Nuhoni trah utama

Arjunasasrabahu iku mujudake satriya ing ....

A. Astina

B. Maespati

C. Alengka

D. Pringgadani

E. Madukara

2. Yogyanira kang para prajurit

Lamun bisa samya anuladha

Kadya nguni caritane

Andelira sang Prabu

Sasrabau ing Maespati

Aran Patih Suwanda

Lelabuhanipun

Kang ginelung tri prakara  
Guna kaya purune kang den antepi  
Nuhoni trah utama  
Asma liyane Patih Suwanda yaiku ....  
A. Bambang Sumantri  
B. Adipati Karna  
C. Basukarna  
D. Balguna  
E. Abimanyu

3. Lire lelabuhan tri prakawis

Guna bisa sanieskareng karya  
Binudi dadi unggule  
Kaya sayektinipun  
Duk bantu prang Mangga nagri  
Amboyong putri dhomeas  
Katur ratunipun  
Purune sampun tetela  
Aprang tandhing lan **ditya ngalengka aji**  
Suwanda mati ngrana  
Sapa kang dimaksud ing gatra 9 (kang kacetak kandhel) ing pada kasebut  
....  
A. Kumbakarna  
B. Dasamuka  
C. Sarpakenaka  
D. Arya wibisana  
E. Sugriwa

4. Lire lelabuhan tri prakawis

Guna bisa sanieskareng karya

Binudi dadi unggule

Kaya sayektinipun

Duk bantu prang Mangga nagri

Amboyong putri dhomeas

Katur ratunipun

Purune sampun tetela

Aprang tandhing lan ditya ngalengka aji

Suwanda mati ngrana

Telung patuladhan kang bisa ditiru saka Patih Suwanda iku ana 3 kalebu  
guna, kaya lan purun. Kang diarani purun yaiku ....

A. Pinter

B. Sugih

C. Sregep

D. Gemati

E. Kekendhelan

5. Lire lelabuhan tri prakawis

Guna bisa sanieskareng karya

Binudi dadi unggule

Kaya sayektinipun

Duk bantu prang Mangga nagri

Amboyong putri dhomeas

Katur ratunipun

Purune sampun tetela

Aprang tandhing lan **ditya** ngalengka aji

Suwanda mati ngrana

Ing ngisor iki tembung kang tegese memper (padha) karo tembung **ditya**  
yaiku ....

- A. Buta
  - B. Ratu
  - C. Raja
  - D. Prajurit
  - E. Senopati
6. Serat Tripama iku dumadi saka sapupuh yaiku pupuh ....
- A. Sinom
  - B. Gambuh
  - C. Pocung
  - D. Kinanthi
  - E. Dhandhanggula
7. Isi serat Tripama pupuh Dhandhanggula yaiku ....
- A. Pepeling supaya para prajurit padha sregep anggone gladhi
  - B. Pepeling supaya para prajurit luwih ngati-ati
  - C. Pepeling supaya para prajurit niru sipat ksatria, lelabuhan marang negara
  - D. Pepeling supaya para prajurit tetep eling kluwargane nalika ing negarane
  - E. Pepeling supaya para prajurit nduweni awak kang gagah
8. Para prajurit kang dadi patuladhan ing serat Tripama yaiku ....
- A. Arjuna, Bima, lan Gathutkaca
  - B. Bambang Sumantri, Kumbakarna, lan Basukarna
  - C. Dasamuka, Kumbakarna, lan Adipati Karna
  - D. Nakula, Sadewa, lan Kurawa
  - E. Kumbakarna, Patih Suwanda, lan Kurawa

9. Serat Tripama kuwi diciptakake dening pujangga kang misuwur ing tlatah Jawa, pujangga iki uga minangka penganggit serat wedhatama. Sapa pujangga kang dimaksud iku?
- A. KGPAA Pakubuwana IV
  - B. KGPAA Mangkubumi IV
  - C. KGPAA Mangkunegara V
  - D. KGPAA Mangkunegara IV
  - E. KGPAA Mangkubuwana IV
10. Saka katelu prajurit kang dicritakake ana ing serat Tripama, prajurit kang gugur nalika perang Bharatayudha yaiku ....
- A. Adipati Karna
  - B. Arjuna
  - C. Patih Suwanda
  - D. Kumbakarna
  - E. Dasamuka

## II. Gatukana (jodohake) pitakonan ing ngisor sisih kiwa iki karo wangsulun kang trep kang ana ing sisih tengen!

11. Pada 1 lan 2 ing serat tripama nyritakake tokoh wayang yaiku ....
12. Pada 3 lan 4 ing serat tripama nyritakake tokoh wayang yaiku ....  
**Kanggo ptakonan nomer 3-5**  
*Wonten malih tuladhan prayogi*  
*Satriya gung nagri ing Ngalengka*  
*Sang Kumbakarna arane*  
*Tur iku warna diyu*  
*Suprandene nggayuh utami*  
*Duk wiwit prang Ngalengka*  
*Denya darbe atur*  
*Mring raka amrih raharja*  
*Dasamuka tan kengguh ing atur yekti*  
*De mung mungsuh wanara*
13. Saka tembang kasebut, ing gatra 4 ana tembung kang unine **diyu**, tembung kasebut nduweni teges....
14. Ing gatra kapisan, ana tembung kang unine tuladhan kang nduweni teges contoh, tembung kang nduweni teges kang padha karo tembung tuladha lan contoh yaiku ....
15. Ing gatra pungkasan saka tembang kasebut ana tembung kang unine wanara, kang dimaksud yaiku ....
16. *Suprandene nggayuh utami*, gatra kasebut tegese ....
17. *Dasamuka tan kengguh ing atur yekti*, tembung kang kacetak kandel kasebut tegese ....
18. *Mring raka amrih raharja*, tembung kang kacetak kandel kasebut nyritakake ....
19. Kang ndadekake Rama murka banjur ngutus prajurit kethek nglurug Ngalengka, amarga garwane dinusta dening Dasamuka. Garwane Prabu Rama kang diculik Dasamuka asmane ....
20. *Denya darbe atur*, tembung kang kacetak kandel tegese ....

- a. Kumbakarna
- b. Sanadyan mengkono  
nggayuh kabecikan
- c. Patih Suwanda
- d. Buta
- e. Sinta
- f. Dasamuka
- g. Lan ngelingi bapa ibu
- h. Palupi
- i. Ngandhani
- j. Nggugu

### III. isinen ceceg-ceceg ngisor iki nganggo wangsulun kang trep!

#### Kanggo pitakonan nomer 21-23

*Kumbakarna kinen mangsah jurit*  
*Mring kang raka sira tan lenggana*  
*Nuhoni kasatriyane*  
*Ing tekad datan purun*  
*Amung cipta labuh nagari*  
*Lan noli yayah rena*  
*Myang leluhuripun*  
*Wus mukti aaneng Ngalengka*  
*Mangke arsa rinusak bala kapi*  
*Punagi mati ngrana*

21. Tembung **kinen** saka tembang ing dhuwur kabentuk saka tembung lingga yaiku .....
22. Tembung **rinusak** tegese .....
23. Amung cipta **labuh** nagari, tembung kang kacetak kandel nduweni teges .....

#### Kanggo pitakonan nomer

*Wonten malih kinarya palupi,*  
*Suryaputra Narpati Ngawangga,*  
*lan Pandhawa tur kadange,*  
*len yayah tunggil ibu,*  
*suwita mring Sri Kurupati,*  
*aneng nagri Ngastina,*  
*kinarya gul-agul,*  
*manggala golonganing prang,*  
*Bratayuda ingadegken senapati,*  
*ngalaga ing Kurawa.*

24. Tembang kasebut nyritakake tokoh wayang .....
25. Tembung **kinarya** saka tembang kasebut nduweni arti .....
26. *suwita mring Sri Kurupati*, Kang dimaksud *Sri Kurupati* yaiku .....

**Kanggo pitakonan nomer 27-30**

Den mungsuhken kadange pribadi,  
 aprang tandhing lan sang Dananjaya,  
 Sri Karna suka manahe,  
 dene sira pikantuk,  
 marga denny arsa males-sih,  
 ira sang Duryudana,  
 marmanta kalangkung,  
 denny ngetog kasudiran,  
 aprang rame Karna mati jinemparing,  
 sumbaga wirotama.

27. Ing gatra kaping loro, nyebutake jeneng **Sang Dananjaya**. Kang dimaksud yaiku .....
28. *marga denny arsa males-sih*, tembung **males-sih** tegese .....
29. *denny ngetog kasudiran*, tembung **kasudiran** kabentuk saka tembung lingga yaiku .....
30. *sumbaga wirotama*. Tembung **sumbaga** tegese kondhang. Tembung kang nduweni teges memper karo tembung kondhang yaiku .....